

Lectio Divina segédanyag

A év – Jn 14, 1-12

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Felelős szerkesztő:

Nyúl Viktor

A segédanyag összeállításában

közreműködtek:

Asztalos Gábor

Asztalos Lívia

Csonka Laura

Geiszelhardt Sára,

Görföl Tibor

Haász Rebeka Anna

Hegyi László

Járai Ferenc

Mohay Réka

Molnár Dzszenifer

Nyúlné Révfalvi Ildikó

Rácz Dávid

Rácz Édua Anna

Szily Boglárka

Vermes Nikolett

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Én vagyok az út, az igazság és az élet.

Abban az időben Jézus így szólt tanítványaihoz:

„Ne nyugtalankodjék a szívetek! Higgyetek az Istenben, és bennem is higgyetek. Atyám házában sok hely van. Ha nem így lenne, mondtam volna-e: Elmegyek és helyet készítek nektek? Ha majd elmegyek és helyet készítek nektek, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok. Hiszen ismeritek az utat oda, ahova én megyek!”

Ekkor Tamás így szólt: „Uram, mi nem tudjuk, hogy hova mégy; hogyan ismerhetnénk hát az utat?” Jézus ezt felelte: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem juthat el az Atyához, csak általam. Ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek. De mostantól fogva ismeritek őt, és látjátok.”

Fülöp megjegyezte: „Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és ez elég nekünk!” Jézus így válaszolt: „Már olyan régóta veletek vagyok, és nem ismersz engem, Fülöp? Aki engem lát, az látja az Atyát is. Hogyan mondhatod hát: Mutasd meg nekünk az Atyát? Nem hiszed talán, hogy én az Atyában vagyok s az Atya énbennem? A szavakat, amelyeket hozzátok intézek, nem magamtól mondom, és a tetteket is Atyám cselekszi, aki bennem van. Higgyétek el, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem. Ha másért nem, legalább a tetteimért higgyétek!

Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz bennem, ugyanazokat a tetteket fogja végbevinni, amelyeket én cselekszem, sőt még nagyobbakat is tehet azoknál, mert én az Atyához megyek.”

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus nézőpont

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

¹ Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε.

Ne zavartasson a szívetek. Higgyetek az Istenben, és bennem is higgyetek.

² ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς μου **μοναί** πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή εἶπον ἂν ὑμῖν ὅτι πορεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν·

Atyám házában sok lakóhely van, ha nem (így volna), bizony nem mondtam volna nektek, hogy elmegyek helyet készíteni számotokra,

³ καὶ ἂν πορευθῶ ἄρα καὶ ἐτοιμάσω ἄρα τόπον ὑμῖν, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτὸν, ἵνα ὅπου εἰμι ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε.

de ha elmegyek és elkészítem a helyet nektek, újra eljövök és magamhoz veszek benneteket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.

⁴ καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν·

Ahova pedig megyek, ismeritek az utat.

⁵ λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ ὑπάγεις· ἄρα πῶς ἔδυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;

Tamás (azt) mondja neki: Uram, nem tudjuk, hova mész, hogyan tudtuk volna megismerni az utat.

⁶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ.

(Azt) mondja neki Jézus: Én vagyok az út és az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához, ha nem én általam.

⁷ εἰ ἔγνωκείτε με, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ἤδειτε· ἄρα ἄρατι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἐωράκατε αὐτόν.

Ha megismertetek engem, meg fogjátok ismerni Atyámat is. Mostantól ismerni fogjátok Őt és meglátjátok Őt.

⁸ λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.

Fülöp (azt) mondja neki: Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és ez elegendő nekünk.

⁹ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐπορεύω χρόνῳ μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἑωρακώς ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα· Ἐπῶς σὺ λέγεις· Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;

Jézus (azt) mondja neki: Hosszú ideje veletek vagyok, nem ismertél még meg, Fülöp? Aki meglát engem, meglátja az Atyát. Milyen értelemben mondod: Mutasd meg nekünk az Atyát?

¹⁰ οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ, ὁ δὲ πατήρ ἐν ἐμοί **μένων** ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ. **Nem hiszed, hogy én az Atyában (vagyok) az Atya pedig énbennem van? A közléseket, amiket nektek mondok, nem magamtól mondom, hanem az Atya, aki bennem lakik, ő visz végbe tetteket.**

¹¹ πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι.

Higgyétek el nekem, hogy én az Atyában (vagyok), és ő énbennem. Ha egyébként nem, magukért a tettekért higgyetek nekem.

¹² ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεινος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα πορεύομαι

Bizony, bizony mondom nektek: a bennem hívő hasonló tetteket fog cselekedni, (mint) amit én teszek, ezeknél még nagyobbakat is fog tenni, mert én az Atyához megyek,¹

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹ Non turbetur cor vestrum. Creditis in Deum et in me credite.

¹ Ne legyen nyugtalan a szívetek! Higgyetek az Istenben és bennem is higgyetek!

¹ Ne nyugtalanodjék szívetek. Hisztek Istenben, és bennem is higgyetek.

¹ „Ne nyugtalanodjék szívetek! Higgyetek az Istenben, és bennem is higgyetek.

¹ A Szent István Társulat fordításának beosztását követjük, mely szerint Jn 14,12-14 egybetartozik (ld. 1.1.1 Behatárolás), egyetlen mondatként fordítva válik kerekké.

¹Ne nyugtalanodjatok a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek én bennem.

¹Ne nyugtalanodjatok a szívetek! Higgyetek Istenben, és higgyetek bennem is!

²In domo Patris mei mansiones multae sunt; si quo minus, dixissem vobis, quia vado parare vobis locum?

² Atyám házában sok hely van, ha nem így volna, megmondtam volna nektek. Azért megyek el, hogy helyet készítssek nektek.

² Atyám házában sok hajlék van. Ha nem így volna, mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni számotokra?

² Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna, hiszen azért megyek, hogy helyet készítssek nektek.

² Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem volna, megmondtam volna nektek. Elmegyek, hogy helyet készítssek nektek.

² Atyám házában sok hajlék van. Ha nem így volna, mondtam volna nektek, hogy elmegyek helyet készíteni nektek?

³Et si abiero et praeparavero vobis locum, iterum venio et accipiam vos ad meipsum, ut, ubi sum ego, et vos sitis.

³ Ha aztán elmegyek, és helyet készítek nektek, újra eljövök, és magammal viszlek benneteket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok.

³ És ha már elmentem és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magamhoz veszlek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.

³ Ha aztán elmentem, helyet készítettem, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok.

³ És ha majd elmegyek és helyet készítek nektek, ismét eljövök és magamhoz veszlek titeket; hogy a hol én vagyok, ti is ott legyetek.

³ És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszlek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.

⁴Et quo ego vado, scitis viam”.

⁴ Hisz ismeritek oda az utat, ahová megyek.”

⁴ Hiszen ismeritek az utat oda, ahova én megyek.«

⁴ Hiszen ismeritek az utat oda, ahová megyek.”

⁴ És hogy hová megyek én, tudjátok; az utat is tudjátok.

⁴ Ahová pedig én megyek, oda ismeritek ti az utat. –

⁵ Dicit ei Thomas: "Domine, nescimus quo vadis; quomodo possumus viam scire?".

⁵ Erre Tamás azt mondta: „Uram, nem tudjuk, hova mégy, hát hogy ismerhetnénk az utat?”

⁵ Tamás erre azt mondta neki: »Uram, nem tudjuk, hová mégy, hogyan ismerhetnénk az utat?«

⁵ „Uram, jegyezte meg Tamás, nem tudjuk hová mégy, hogyan ismerhetnénk az utat?”

⁵ Monda neki Tamás: Uram, nem tudjuk hová mégy; mimódon tudhatjuk azért az utat?

⁵ Uram – mondta neki Tamás –, nem tudjuk, hova mégy: honnan tudhatnánk az utat?

⁶ Dicit ei Iesus: "Ego sum via et veritas et vita; nemo venit ad Patrem nisi per me.

⁶ „Én vagyok az út, az igazság és az élet – válaszolta Jézus. – Senki sem juthat el az Atyához, csak általam.

⁶ Jézus azt felelte neki: »Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak általam.

⁶ Jézus így szólt: „Én vagyok az út, az igazság és élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam.

⁶ Monda neki Jézus: Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam.

⁶ Jézus így válaszol: – Én vagyok az út, az igazság és az élet: senki sem jön az Atyához, csakis rajtam keresztül.

⁷ Si cognovistis me, et Patrem meum utique cognoscetis; et amodo cognoscitis eum et vidistis eum".

⁷ Ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek, de mostantól fogva ismeritek és látjátok.”

⁷ Ha engem megismertetek volna, Atyámat is ismernétek. De mostantól fogva ismeritek és láttátok őt.«

⁷ Ha ismernétek engem, Atyámat is ismernétek. Mostantól fogva azonban ismeritek és látjátok őt.”

⁷ Ha megismertetek volna engem, megismertétek volna az én Atyámat is; és mostantól fogva ismeritek őt, és láttátok őt.

⁷ Ha megismertetek volna engem, akkor ismernétek az Atyát is. De mostantól fogva kezditek megismerni őt, és látjátok őt. –

⁸ Dicit ei Philippus: "Domine, ostende nobis Patrem, et sufficit nobis".

⁸ Erre Fülöp kérte: „Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, s az elég lesz nekünk.”

⁸ Ekkor Fülöp kérte őt: »Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és az elég nekünk!«

⁸ „Uram, szólj közbe Fülöp, mutasd meg nekünk az Atyát! Ez elég nekünk.”

⁸ Monda neki Filep: Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és elég nekünk!

⁸ Uram – mondta neki Fülöp –, mutasd meg nekünk az Atyát, és az elég nekünk! –

⁹ Dicit ei Iesus: “Tanto tempore vobiscum sum, et non cognovisti me, Philippe? Qui vidit me, vidit Patrem. Quomodo tu dicis: “Ostende nobis Patrem”?”

⁹ „Már oly régóta veletek vagyok – felelte Jézus –, és nem ismersz, Fülöp? Aki engem látott, az Atyát is látta. Hogy mondhatod hát: Mutasd meg nekünk az Atyát?

⁹ Jézus így válaszolt neki: »Annyi idő óta veletek vagyok, és nem ismertél meg engem, Fülöp? Aki engem látott, az Atyát látta. Hogyan mondhatod hát: ‘Mutasd meg nekünk az Atyát’?

⁹ Jézus így válaszolt: „Már oly régóta veletek vagyok és nem ismersz engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát is. Hogyan mondhatod hát: mutasd meg nekünk az Atyát?

⁹ Monda neki Jézus: Annyi idő óta veletek vagyok, és még sem ismertél meg engem, Filep? a ki engem látott, látta az Atyát; mimódon mondod azért te: Mutasd meg nekünk az Atyát?

⁹ Annyi ideje veletek vagyok – válaszolja Jézus –, és nem ismertél meg engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát. Hogyan mondhatod: „Mutasd meg nekünk az Atyát?”

¹⁰ Non credis quia ego in Patre, et Pater in me est? Verba, quae ego loquor vobis, a meipso non loquor; Pater autem in me manens facit opera sua.

¹⁰ Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok s az Atya bennem? A szavakat, amelyeket hozzátok intézek, nem magamtól mondom, s a tetteket is az Atya viszi végbe, aki bennem van.

¹⁰ Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem? Az igéket, amelyeket én mondok nektek, nem magamtól mondom, hanem az Atya, aki bennem lakik, ő cselekszi a tetteit.

¹⁰ Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok és az Atya énbennem? A tanítást, amit hirdetek nektek, nem magamtól mondom, és a tetteket is Atyám cselekszi, aki bennem van.

¹⁰ Nem hiszed-é, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van? A beszédeket, a melyeket én mondok nektek, nem magamtól mondom; hanem az Atya, a ki én bennem lakik, ő cselekszi e dolgokat.

¹⁰ Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van? A szavakat, amelyeket mondtam nektek, nem magamtól mondom. Az Atya bennem lakozva viszi végbe műveit.

¹¹ *Credite mihi quia ego in Patre, et Pater in me est; alioquin propter opera ipsa credite.*

¹¹ *Higgyétek, hogy én az Atyában vagyok, s az Atya bennem. Ha másképpen nem, legalább a tetteimért higgyétek.*

¹¹ *Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem. Ha másért nem, hát legalább a tettekért higgyetek.*

¹¹ *Higgyétek, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem. Ha másért nem, legalább tetteimért higgyetek.*

¹¹ *Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van; ha pedig nem, magokért a cselekedetekért higgyetek nekem.*

¹¹ *Higgyetek nekem: én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van! Legalább e művek miatt higgyetek!*

¹² *Amen, amen dico vobis: Qui credit in me, opera, quae ego facio, et ipse faciet et maiora horum faciet, quia ego ad Patrem vado.*

¹² *Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hisz bennem, ugyanazokat a tetteket viszi végbe, amelyeket én végbevitettem, sőt még nagyobbakat is végbevisz, mert az Atyához megyek,*

¹² *Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz bennem, ugyanazokat a tetteket viszi majd végbe, amelyeket én teszek, sőt nagyobbakat is tesz majd azoknál, mert én az Atyához megyek.*

¹² *Bizony, bizony mondom nektek: aki bennem hisz, ugyanazokat a tetteket fogja végbevinni, amiket én magam teszek, sőt nagyobbakat is fog tenni azoknál, mert én az Atyához megyek.*

¹² *Bizony, bizony mondom nektek: A ki hisz én bennem, az is cselekszi majd azokat a cselekedeteket, a melyeket én cselekeszem; és nagyobbakat is cselekszik azoknál; mert én az én Atyámhoz megyek.*

¹² *Bizony, bizony, mondom nektek: aki hisz bennem, azokat a műveket viszi majd véghez, amelyeket én teszek, sőt ezeknél nagyobbakat is véghezvisz, mert az Atyához megyek.*

1.1.3. Behatárolás

Jézus búcsúbeszédének egy részlete ez az epizód, amelyben a Mester a halála előtti este egy búcsúvacsora keretén belül tanítja az apostolokat (Jn 14,1-12). Jézus az előző, 13. fejezetben az utolsó vacsora keretében a lábmosással példát adott tanítványainak, hogy szolgálniuk kell egymást, és miután tudtukra adta, hogy elmegy egy olyan helyre, ahova (még) nem követhetik, bár keresni fogják, és ezzel összefüggésben rájuk hagyja a „szeretet új parancsát”, megjövendöli Júdás és Péter árulását is. A 14.

fejezetben, aminek első felét olvashattuk az aktuális perikópában, az Atyával való egységét, valamint elmenetelének értelmét fejt ki. Tematikailag a 13. fejezet első feléhez a 13. és a 14. vers is szervesen hozzátartozik, mivel a 12. vers kijelentésének („sőt ezeknél nagyobbakat is véghezvisz”) az indoklása így válik teljessé. A 15. versben témaváltás következik be: Jézus áttér a másik Vigasztaló majdani elküldésére. Ezt a behatárolást a fenti magyar fordítások közül a Szent István Társulaté támogatja azzal, hogy a Jn 14,12-14 verseket egyetlen mondatként fordítja.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Jézus, miután látja, hogy még Pétert is mennyire zavarba ejtette, hogy olyan helyre készül távozni, ahova tanítványai nem követhetik őt, még Péter sem, megnyugtatásul megindokolja nekik, miért megy előre egyedül. Egyúttal megígéri, hogy miután helyet készített tanítványainak, visszajön értük, hogy vele együtt lehessenek. Tamás kérdése rámutat, hogy félreértik az Urat. Amikor Jézus arról beszél, hogy ismerik az utat, ő kérdésében a helyről állítja, hogy nem ismerik, és emiatt nem ismerhetik az utat sem, ami viszont nem szükségképpen függ így össze. Fülöp kérdése, miszerint az Atya látása elegendő lenne nekik, végképp egyértelművé teszi, hogy nem fogják fel, miről beszél a Mester. Jézus ezért más utat választ meggyőzésükre. Mivel szavai nem elegendőek, hogy meggyőzzék a tanítványokat az Atyával való egységéről – ami Ábrahám, Izsák és Jákob Istenének korabeli felfogásának tükrében talán nem is olyan meglepő –, tetteire hivatkozik mint bizonyítékra – ami viszont a korabeli felfogásban nyomós érveknek számított.

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

- Jézus megvigasztalja az aggódó tanítványokat azáltal, hogy együtt van velük, közel marad hozzájuk, s felmutatja nekik az örökélet reményét, amelyről mint az Atya házáról beszél, amelybe Isten mindenkit meghív.
- az Istennel való bensőséges kapcsolattól a halál sem szakíthatja el a hívő embert.
- Jézus nem csupán az utat mutatja, hanem Ő maga az Út. Ő nem csak beszél az igazságról, hanem Ő maga az Igazság. Ő nem csupán tanít az életről, hanem Ő maga az Élet.
- a Fiú mély, bensőséges kapcsolatban van az Atyával. Egyedül Ő tudja megmutatni, vagyis kinyilatkoztatni nekünk az Atyát.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

Μὴ ταρασσέσθω ('mé tárasszeszthó') (Jn 14,1) ('ne nyugtalakodjék!')

A János-evangéliumban ez a kifejezés (nem tagadó formában) háromszor Jézusra vonatkozik, aki mélyen megrendül a halott Lázárt siratók láttán (Jn 11,33), továbbá a rá váró kereszthalál (Jn 12,27), illetve Júdás árulása miatt (Jn 13,21). Ezzel az evangélista Jézus emberségét kívánja kifejezni, aki maga is megtapasztalta a próbatételekben a megrendültséget, s így együtt tud érezni még inkább azokkal, akik nehézségekkel küzdenek. Ugyanakkor maga a Mester az, aki a hitre való buzdítás és a béke ajándéka által a tanítványokat bátorítja és vigasztalja, hogy ne nyugtalankodják a szívük (Jn 14,1.27).

μῆνο ('méno') (Jn 14,2.10) ('lakóhely', 'lakom')

A fenti ige szótöve kétszer is szerepel a szövegben, először főnévként, az Atyánál levő nagy számú lakóhely fogalmaként, másodszor pedig igenévként, az Atya Jézussal való egységének, folyamatos 'benne lakásának' leírására. János evangéliumában ez ('én őbenne és ő énbennem') két személy elválaszthatatlan, bensőséges egységének a leghangsúlyosabb érzékeltetése.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok János evangéliumán belül

1,4 Benne az élet volt, s az élet volt az emberek világossága.

1,18 Istent nem látta soha senki, az Egyszülött Isten nyilatkoztatta ki, aki az Atya ölen van.

1,43 Másnap Galilea felé tartva találkozott Fülöppel. Felszólította: „Gyere és kövess!

1,50 Jézus ezt felelte neki: „Mivel megmondtam, hogy láttalak a fügefa alatt, hiszel. De nagyobb dolgokat is fogsz még látni.

2,11 Ezzel kezdte meg Jézus csodajeleit a galileai Kánában. Kinyilatkoztatta dicsőségét, s tanítványai hittek benne.

5,20 Az Atya ugyanis szereti a Fiút, s mindent megmutat neki, amit tesz. De még nagyobb dolgokat is mutat neki, hogy csodálkozzatok rajta.

5,36 De nekem olyan bizonyágom van, amely felülmúlja Jánosét: tetteim, amelyeknek a végbevételét az Atya bízta rám. Ezek a tettek, amelyeket végbeviszek, maguk tanúskodnak mellettem, hogy az Atya küldött.

7,34 Keresni fogtok, de nem találtok, mert ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek.

8,19 Erre megkérdezték tőle: „Hol van az atyád?” „Sem engem nem ismertek, sem Atyámat – felelte Jézus. – Ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek.

8,28 Jézus mégis folytatta: „Amikor majd fölmagasztaltatik az Emberfia, megtudjátok, hogy én vagyok, s hogy semmit nem teszek magamtól, hanem azt hirdetem, amire Atyám tanított.

8,35 A szolga nem marad ott mindig a házban, a Fiú azonban mindvégig ott marad.

10,28-30 Örök életet adok nekik, nem vesznek el soha, nem ragadja ki őket a kezemből senki. Atyám adta őket nekem, s ő mindenkinél nagyobb: Atyám kezéből nem ragadhat ki senki semmit. S én és az Atya egy vagyunk.

10,38 De ha azokat viszem végbe, akkor ha nekem nem hisztek, higgyetek a tetteknek, hogy végre lássátok és értsétek: az Atya bennem van s én az Atyában vagyok.

11,16 Tamás, akit melléknevén Didimusznak hívtak, így szólt a többi tanítványhoz: „Menjünk mi is, haljunk meg vele együtt!

11,25 Jézus így folytatta: „Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz bennem, még ha meghal is, élni fog.

12,26 Aki nekem szolgál, az engem kövessen, s ahol én vagyok, ott lesz a szolgálóm is. Aki nekem szolgál, azt megtiszteli az Atya.

12,32 Én meg, ha majd fölmagasztaltatom a földről, mindenkit magamhoz vonzok.

12,44-45 Jézus azonban fennhangon hirdette: „Aki hisz bennem, nem bennem hisz, hanem abban, aki küldött, s aki lát, azt látja, aki küldött.

12,49 Mert nem magamtól beszéltem, hanem aki küldött, az Atya hagyta meg, mit mondjak és mit hirdessek.

13,36 Simon Péter megkérdezte tőle: „Uram, hová mégy?

„**Ahova** egyek – válaszolta Jézus –, oda most nem jöhetsz velem, de később követni fogsz.

14,27 Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, s ne csüggedjen.

16,33 Azért mondtam el ezeket nektek, hogy békességet találjatok bennem. A világban üldözést szenvedtek, de bízzatok, mert legyőztem a világot.

17,6 Kinyilatkoztattam nevedet az embereknek, akiket a világból nekem adtál. A tieid voltak, s nekem adtad őket, és megtartották tanításodat.

17,24 Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol vagyok, s lássák dicsőségemet, amelyben részesítettél, mivel már a világ teremtése előtt szerettél.

20,24-29 A tizenkettő közül az egyik, Tamás, vagy melléknevén Didimusz, nem volt velük, amikor megjelent nekik Jézus. A tanítványok elmondták: „Láttuk az Urat!” De kételkedett: „Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem helyezem ujjamat a

szegek helyére, és oldalába nem teszem a kezem, nem hiszem.” Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen, és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” Aztán Tamáshoz fordult: „Nyújtsd ide az ujjadat és nézd kezemet! Nyújtsd ki a kezedet és tedd oldalamba! S ne légy hitetlen, hanem hívő!” Tamás fölkiáltott: „Én Uram és Istenem!” Jézus csak ennyit mondott: „Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.

21,22 Jézus így válaszolt: „Ha azt akarom, hogy maradjon, míg el nem jövök, mi gondod velem? Te kövess engem!

Szinoptikus párhuzamok

Mt 11,27 Atyám mindent átadott nekem, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú kinyilatkoztatja.

Mt 17,17 Jézus így válaszolt: „Hitetlen és romlott nemzedék! Meddig kell még veletek maradnom? Meddig tűrjelek benneteket? Hozzátok ide!

Mk 11,22 Jézus így felelt: „Ha hisztek Istenben

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 33,18 Azután (Mózes) ezt kérte: „Hadd lássam meg dicsőségedet.

MTörv 1,21 Íme, az Úr, a te Istened adja neked ezt a földet, rajta, vedd birtokba, ahogy az Úr, atyáid Istene megígérte. Ne félj és ne csüggedj!

MTörv 1,33 aki előttetek haladt az úton, hogy táborhelyet keressen nektek: éjszaka a tűzben, hogy mutassa az utat, amelyen mennetek kell, nappal pedig a felhőben.

Sir 4,14 Szentélyben szolgálnak, akik szolgálják őt, és akik szeretik, azok az Úr kedveltjei.

2Krón 20,17.20 Nektek azonban nem kell harcolnotok. Csak álljatok oda, és maradjatok veszteg. Akkor meg fogjátok látni, hogyan segít meg az Úr benneteket, Júdát és Jeruzsálemet. Ne féljetek és ne rettegjetek! Holnap vonuljatok ki eléjük, és az Úr veletek lesz!” “Kora reggel föl is keltek, és kivonultak Tekoa pusztájába. Elindulás előtt Jehosafát eléjük állt, és így szólt: „Hallgassatok rám, Júda és Jeruzsálem lakói! Bízatok az Úrban, a ti Istenetekben, és akkor életben maradtok. Higgyetek prófétáinak és boldogultok.

Róm 5,2 Általa jutottunk hozzá a hitben a kegyelemhez, amelyben élünk, és dicsekszünk a reménységgel, hogy az isteni dicsőség részesei lehetünk.

2Kor 4,4 Az ilyen hitetleneknek az e világ istene elvakította értelmüket, hogy az Isten képmásának, Krisztusnak dicsőségéről szóló evangélium világossága ne ragyogjon fel nekik.

2Kor 5,1 Tudjuk ugyanis, hogy ha földi sátrunk leomlik, Istentől kapunk lakást: örök otthont a mennyben, amit nem emberi kéz épített.

Ef 3,12 a benne való hit által van bizalmunk és biztonságos utunk Istenhez.

Fil 1,23 Mind a kettő vonz: Szeretnék elköltözni, hogy Krisztussal egyesüljek, mert ez mindennél jobb volna.

Kol 1,15 Ő a láthatatlan Isten képmása, minden teremtmény elsőszületője.

1Tessz 4,17 A felhőkön velük együtt elragadtatunk a magasba Krisztus elé, és így örökké az Úrral leszünk.

Zsid 1,3 Mint dicsőségének kisugárzása és lényegének képmása, ő tartja fenn hathatós szavával a mindenséget. A bűntől való megtisztítást elvégezve helyet foglalt az isteni Fölség jobbján

Zsid 6,19-20 Lelkünk biztos és szilárd horgonya ez, amely a függöny mögé ér, ahová elsőnek lépett be értünk Jézus, a Melkizedek rendje szerint való főpap.

Zsid 10,20 Ezt az élethez vezető új utat a függönyön, vagyis saját testén keresztül nyitotta meg nekünk.

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus nézőpont

Az apostolok szívét összezavarták Jézus szavai, és aggodalom töltötte el őket: amikor Péternek megjövendőlte, hogy megtagadja őt, és ezt neki mondta, aki az apostolok közül a legbuzgóbb és leghűségesebb volt, de ugyanakkor kijelenti, hogy ne nyugtalankodjon a szívük. Igazi megnyugvás köszöntött azonban lelkükben, amikor ezt mondta az Úr: „Atyám házában sok hely van. Ha nem így lenne, mondtam volna: Elmegyek és helyet készítek nektek? Ha majd elmegyek és helyet készítek nektek,” Ebben a házban mindenkinek megvan a maga elkészített helye, lehet, hogy valaki bölcsebb, szentebb vagy éppen erősebb. Mindezeket nem kell testvérednél figyelgetned, mert mindenkinek előkészített helye van. Már csak azért sem, mert hasonlóképpen lesz, mint amikor a példabeszédbeli szőlősgazda minden munkásának megadta a nap végén a bérét. Aki reggeltől estig ott dolgozott és aki csak egy órát dolgozott ugyanannyit kapott. Az Isten országa is ilyen. Nem élt ott valaki hosszabb vagy rövidebb életet, mint a másik, hiszen mindenkinek örök élet az osztályrésze. Nem

boldogabb vagy szomorúbb valaki a másikinál, mert mindenkinek örök boldogság az osztályrésze.

(Vö.: Szent Ágoston beszédei János evangéliumáról)

Azt fontoljátok meg az Úr szavai alapján, milyen veszélyekkel jár a ti hivatástok.

2.2. Tanítóhivatali nézőpont

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

74 Isten "azt akarja, hogy minden ember üdvözljön és eljusson az igazság ismeretére" (1Tim 2,4), azaz Jézus Krisztus megismerésére. Ezért kell hirdetni Krisztust minden népnek és embernek, és kell eljutnia a kinyilatkoztatásnak a föld végső határáig:

"Amiket Isten az összes nemzetek üdvösségére kinyilatkoztatott, azokról jóságosan úgy rendelkezett, hogy minden időkre csorbítatlanul megmaradjanak, és minden nemzedéknek továbbadassanak."

151 A keresztények számára az Istenbe vetett hit elválaszthatatlanul összetartozik a hittel abban, akit Ő küldött: szeretett Fiában, akiben kedvét találta; Isten megmondta nekünk, hogy Őt hallgassuk. Maga az Úr mondta tanítványainak: "Hisztek Istenben, bennem is higgyetek!" (Jn 14,1). Jézus Krisztusban azért tudunk hinni, mert Ő Isten, a testté lett Ige: "Istent soha nem látta senki; az egyszülött Isten, aki az Atya keblén van, ő nyilatkoztatta ki" (Jn 1,18). Mivel Ő "látta az Atyát" (Jn 6,46), egyedül ismeri Őt, és egyedül van hatalma kinyilatkoztatni Őt.

439 Sok zsidó és néhány pogány is, akik osztoztak a zsidók reménységében, fölismerték Jézusban az Izrael Istene által megígért "Dávid fia" alapvető messiási vonásait. Jézus elfogadta a Messiás címet, amelyhez joga volt, de nem minden fönntartás nélkül, mert kortársai közül nem egy nagyon emberi és lényegében politikai értelemben fogta föl.

470 Mivel a megtestesülésben, ebben a titokzatos egyesülésben "az emberi természet fölvetett, de nem semmisített meg", az Egyház századok során jutott el oda, hogy vallja Krisztus emberi lelkének -- értelmi és akarati tevékenységével együtt -- és emberi testének teljes valóságát. Ugyanakkor arra is szüntelenül emlékeztetnie kellett, hogy Krisztus emberi természete Isten Fiának isteni személyéhez tartozik, aki magára vette. Aki az emberi természetben jelen van, és mindaz, amit benne művel, a "Szentháromság egyik személyétől" való. Isten Fia tehát közli a maga emberségével sajátos, szentháromságos, személyes létmódját. Krisztus tehát lelkében és testében emberi módon fejezi ki a Szentháromság életét.

"Isten Fia (...) emberi kézzel dolgozott, emberi értelemmel gondolkodott, emberi akarattal cselekedett, emberi szívvel szeretett. Szűz Máriától születvén valóban egy lett közülünk, a bűnt kivéve mindenben hasonló lett hozzánk."

516 Krisztus egész élete az Atya kinyilatkoztatása: szavai és cselekedetei, hallgatása és szenvedése, magatartása és beszédmódja. Jézus elmondhatja: "Aki látott engem, látta az Atyát" (Jn 14,9); az Atya pedig: "Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok" (Lk 9,35). Mivel a mi Urunk azért lett emberré, hogy teljesítse az Atya akarátát, misztériumának legapróbb részletei Isten irántunk való szeretetét nyilatkoztatják ki.

661 Ez az utolsó lépés szoros egységben marad az elsővel, azaz a mennyből való alászállással, ami a megtestesülésben valósult meg. Csak az "térhet vissza az Atyához", aki az "Atyától jött ki": Krisztus. "Senki sem ment föl az égbe, csak aki alászállott az égből, az Emberfia" (Jn 3,13). Az emberség saját természetes erőire hagyva nem képes bemenni az "atyai házba", Isten életébe és boldogságába. Egyedül Krisztus nyithatta meg az embernek az utat: "hogyan nekünk, az Ő tagjainak megadja a reményt, hogy mi is eljuthatunk oda, ahová Ő elsőként előment".

1025 A mennyországban élni azt jelenti, "Krisztussal lenni". A választottak "Őbenne" élnek, de megtartják, sőt megtalálják saját mivoltukat, a saját nevüket:

"Az élet ugyanis annyit jelent, mint Krisztussal lenni; mert ahol Krisztus, ott van az Ország."

1698 E katekézisnek első és végső hivatkozási pontja mindig maga Jézus Krisztus lesz, aki "az út, az igazság és az élet" (Jn 14,6). A Krisztus-hívők, ha hittel tekintenek Őrá, remélhetik, hogy Ő be fogja teljesíteni bennük ígéreteit, s Őt azzal a szeretettel szeretve, amellyel Ő szerette őket, méltóságuknak megfelelő cselekedeteket tudnak véghezvinni:

"Kérlek, gondold meg, (...) hogy a mi Urunk Jézus Krisztus a te igazi Főd, és te egy vagy az Ő tagjai közül. (...) Olyan Ő neked, mint a tagoknak a fő; mindene a tiéd: a szelleme, szíve, teste, lelke, minden képessége, (...) mindezekkel úgy kell élned, mintha a sajátjaid volnának, hogy Istennek szolgálj, Istent dicséred, szeresd, dicsőítsd. Te pedig olyan vagy Neki, mint tag a főnek, ezért nagyon óhajtja, hogy minden képességeddel úgy élhessen, mintha az Övéi volnának Atyja szolgálatára és az Ő megdicsőítésére."
"Nekem az élet Krisztus" (Fil 1,21).

2614 Amikor Jézus nyíltan rábízta tanítványaira az Atyához szóló imádság misztériumát, föltárja nekik, hogy milyennek kell lennie az ő imádságuknak és a miénknek is azután, hogy megdicsőült emberi természetében Ő már visszatért az

Atyához. Az újdonság most "kérni az ő nevében". A Jézusban való hit bevezeti a tanítványokat az Atya megismerésébe, mivel Ő "az Út, az Igazság és az Élet" (Jn 14,6). A hit a szeretetben termi meg gyümölcsét: Jézus tanításának és parancsainak megtartását, a megmaradást Ővele az Atyában, aki minket Őbenne annyira szeret, hogy bennünk marad. Ebben az új Szövetségben a bizonyosság, hogy kéréseink meghallgatást nyernek, Jézus imádságára alapszik.

2653 Az Egyház figyelmeztet minden Krisztus-hívót, hogy "a Szentírás gyakori olvasásával szerezzék meg Jézus Krisztus fönséges ismeretét (Fil 3,8). (...) Arról azonban ne feledkezzenek meg, hogy a Szentírás olvasását imádságnak kell kísérnie, így lesz belőle beszélgetés Isten és ember között; mert amikor imádkozunk, Őhöz beszélünk, és amikor az isteni kinyilatkoztatást olvassuk, Őt hallgatjuk."

2795 A mennyek szimbóluma a szövetség misztériumára utal, melyben élünk, amikor a mi Atyánkhoz imádkozunk. Ő a mennyekben van, ez az Ő lakása, az Atya háza tehát a mi "hazánk". A szövetség földjéről a bűn kiűzött minket, és az Atyához a mennybe a szív megtérése vezet vissza. Krisztusban tehát az ég és a föld megbékél, mert egyedül a Fiú "szállt alá a mennyekből", és Ő teszi, hogy mi Vele együtt oda fölmenjünk keresztje, föltámadása és mennybemenetele által.

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Redemptor hominis enciklika

7. Krisztus misztériumában

Azok az utak, melyeken a mai Egyházat a Zsinat elindította, s melyeket VI. Pál pápa első enciklikájában kijelölt, minden bizonnyal hosszasan követendők lesznek számunkra is. Az új korszakot megnyitva azonban joggal kérdezhetjük: Merre haladjunk? Mit kell tennünk, hogy az Egyháznak ebben az új Adventjében, amikor egy új évezred felé közeledünk, közelebb jussunk Ahhoz, akit a Szentírás így nevez: „Örök Atya”, „a jövő századok Atyja”? Elsősorban ezt kell az új pápának keresnie, miközben a hit engedelmisségével követi a parancsot, melyet az Úr Krisztus nem is egyszer adott Péternek: „Legeltesd bárányaimat!” – ami azt jelenti: légy pásztora nyájamnak; és másutt: „Te pedig megtérve, erősítsd meg a testvéreidet!”.

Ezekre a kérdésekre, Testvéreim, Fiaim és Leányaim, egyetlen alapvető válasz kell adnunk: egész lelkünkkel, értelmünkkel, akarattunkkal és szívünkkel Krisztus, a mi Megváltónk felé kell fordulnunk; Krisztus felé, aki az emberiség Megváltója. Rá akarunk tekinteni, mert csak Őbenne, az Isten Fiában van üdvösségünk, és Péterrel együtt mondjuk: „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak!”

Az Egyház önismerete által, melyet a Zsinat annyira elmélyített, ezen az önismeret minden fokán, s minden cselekvési formában, melyekben az Egyház él, megnyilatkozik és magára eszmél, állandóan arra felé kell törekednünk, aki az „Egyház Feje”, „aki által és akiért minden van”; feléje, aki „az út és az igazság” ugyanakkor a „föltámadás és az élet” is akit ha látunk, az Atyát látjuk, akinek el kellett tőlünk mennie – tudniillik a kereszthalál és a mennybemenetel által –, hogy a Vigasztaló eljöjjön hozzánk, sőt most is szüntelenül jöjjön, mint az igazság Lelke Őbenne van „a bölcsesség és tudomány minden kincse”, és az ő teste az Egyház. Az Egyház „Krisztusban mintegy szentsége, azaz jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberi nem egységének”; és mindezeknek Ő a forrása! Ő maga! A Megváltó!

Az Egyház szünet nélkül hallgatja az Ő szavait, állandóan újra olvassa, áhítattal eleveníti föl életének legapróbb részleteit is. Ezeket a szavakat a nem keresztények is hallják. Krisztus élete sok olyan emberhez is szól, aki még nem tudja megismételni Péterrel: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia!”. Ő, az élő Isten Fia emberként is szól az emberekhez: beszél az élete, embersége, igazság iránti hűsége és mindeneket átölelő szeretete. Beszél kereszthalála, fájdalmának és magányának mérhetetlen nagysága is. Az Egyház pedig állandóan megemlékezik kereszthaláláról és föltámadásáról, s éppen ez a megemlékezés jelenti az Egyház mindennapi életének lényegét. Mert Krisztusnak, Mesterének és Urának parancsa szerint az Egyház szüntelenül ünnepli az Eucharisziát, melyben fölfedezi „az élet és szentség forrását” a kegyelemnek és az Istennel való kiengesztelésnek hatásos jelét, az örök élet zálogát. Az Egyház elevenen őrzi az Eucharisztia misztériumát, és örömmel merít belőle, sőt állandóan keresi a lehetőségeket, hogyan tudná Mesterének és Urának misztériumát közelebb vinni az emberekhez: a népekhez, nemzetekhez, a következő nemzedékhez, minden egyes emberhez személy szerint, s az Apostol példája szerint ismételteti: „Elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a Megfeszítetttről”. Az Egyház a megváltás misztériumának körében él, mert életének és tevékenységének ez alapvető princípiuma.

13. Krisztus eggyé vált minden emberrel

Midőn az emberiség folytonos és egyre gyorsuló tapasztalatai birtokában beletekintünk Krisztus misztériumába, világosan megértjük, hogy azoknak az utaknak alapja, melyeken VI. Pál bölcs intései szerint korunkban az Egyháznak haladnia kell, egyetlen út, melyet évszázadok igazoltak és a jövőben is érvényben marad. Az Úr Krisztus ezt az utat főként akkor jelölte ki, amikor – miként a Zsinat tanítja – „Isten Fia ugyanis megtestesülésével valamiképpen minden emberrel egyesült.” Az Egyház

tehát leginkább azért létezik, hogy ezt az egyesülést megvalósítsa és megújítsa; semmi mást nem akar elérni, csak azt, hogy minden ember találjon rá Krisztusra: hogy ez a Krisztus együtt járassa útját az emberrel az igazságnak és a szeretetnek azzal az emberrel és világot mozgató erejével, mely a Megváltás és a Megtestesülés misztériumában rejlik. A fejlődés mélyén – mely a világ dolgaiban állandóan hat, s melyből különféle rendszerek, ideológiák és államhatalmak hasznot húznak – Jézus Krisztus szüntelenül jelen van, jóllehet úgy tűnik, egészen távol került, s az Egyházat sokféle erőszak éri, nehogy jelenléte mutatkozhassék, és küldetésének sajátos tevékenységeit akadálytalanul végezni tudja. Jézus Krisztus jelen van az igazság és szeretet erejével, melyek benne egyszeri és megismételhetetlen tökéletességet értek el, ámbar földi élete rövid volt és nyilvános működésének ideje még rövidebb.

Az Egyház legfontosabb útja Jézus Krisztus. Ő „az Atyához” vezető út, de ugyanő vezet minden emberhez is. Azon az úton pedig, mely Krisztustól az emberhez vezet, azon az úton, melyen Krisztus az egyes emberrel kapcsolódik össze, az Egyházat senki föl nem tartóztathatja. Az ember mulandó és örökkévaló javai egyaránt követelik ezt. Krisztus és az ő misztériuma miatt, ami az Egyház életét jelenti, az Egyház nem maradhat tétlen olyan dolgokban, melyek az ember igazi javához vezetnek, mint ahogy nem nézheti tétlenül az e jóra ártalmas dolgokat sem. A II. Vatikáni Zsinat különböző dokumentumaiban tanítja, hogy az Egyház legfőbb gondja, hogy „az ember kimagasló méltóságának megfelelően alakuljon a világ” és minden tekintetben „egyre emberibbé váljon”. Magának Krisztusnak, minden ember Jó Pásztorának is ez a gondja. Emiatt, ahogy a *Gaudium et Spes* lelkipásztori konstitúcióban olvassuk, „az Egyház, mely feladatánál és illetékességénél fogva semmiképpen sem elegyedik a politikai közösséggel és nincs kötve semmilyen politikai rendszerhez, egyszerre jele és oltalma az emberi személy transzcendenciájának”.

Ezért az emberről most a maga teljes igazságában és teljes egészében beszélünk. Nem az absztrakt emberről van tehát szó, hanem a ténylegesen élő, a konkrét, vagy ahogy mondják: a történeti emberről. Minden emberről beszélünk, hiszen a Megváltás misztériuma minden embert magába foglal, és ezért a misztériumért Krisztus minden időkre mindenkivel kapcsolatba lépett. Krisztus minden megfogant, e világra született embert az Egyház gondjaira bíz, és a Megváltás misztériumának részesévé tesz. Ez a gondoskodás az egész embert érinti és különleges módon jut el hozzá. Az embert a maga reális életében nézi, egyszeri és megismételhetetlen voltában, olyat, mint akiben Isten képmása tükröződik. Ezt a Zsinat is kifejezte, amikor az Istenhez való hasonlóságról tárgyalva figyelmeztet, hogy „a földön az ember az egyetlen olyan teremtmény, melyet Isten nem más miatt, hanem önmagáért akart”. Az ember, akit Isten így „akart”, akit öröktől fogva „kiválasztott”, meghívott, kegyelemre és

dicsőségre rendelt, az „minden” ember, a legkonkrétebb, a legvalóságosabb ember; ugyanis ezt az ember ékesíti annak a misztériumnak teljessége, melynek Jézus Krisztusban válik részesévé. S ennek a misztériumnak a földünkön élő négy és fél milliárd ember mindegyike akkor vált részesévé, amikor élete az édesanyja szíve alatt megfogant.

Szent II. János Pál pápa: Pastores Gregis apostoli buzdítás

66. A Szentírás az Egyházat nyájhoz hasonlítja, „melyről Isten előre hirdette, hogy Ő maga lesz a pásztor, s melynek juhait, bár emberi pásztorok legeltetik, mégis maga Krisztus, a Jó Pásztor, a Pásztorok Fejedelme vezeti és táplálja szüntelen, aki életét adta a juhokért”. Vajon nem maga Jézus nevezte kisdud nyájnak tanítványait, és nem ő biztatta őket, hogy ne féljenek, hanem reménykedjenek? (vö. Lk 12,32).

Ezt a biztatást Jézus többször is megismételte tanítványai felé: „A világban szorongatások lesz, de bízzatok, én legyőztem a világot” (Jn 16,33). Amikor visszatérni készült az Atyához, miután megmosta apostolai lábát, mondta nekik: „Ne nyugtalanokdjék a szívetek”, és hozzáfűzte: „Én vagyok az út (...) Senki sem jön az Atyához, csak én általam.” (Jn 14,1-6.) Ezen az úton, aki Krisztus, a kisdud nyáj, az Egyház elindult, és (Ő vezeti, a Jó Pásztor, aki „miután kieresztette a juhait mind, előttük megy és a juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját” (Jn 10,4).

Jézus Krisztus példáját és nyomait követve a püspök is megy, hogy hirdesse a világnak Őt, az ember, minden ember Üdvözítőjét. Az evangélium misszionáriusaként a püspök cselekszik az emberi természetet ismerő és korunk emberéhez közel álló Egyház nevében. Ezért az evangéliumi radikalizmusból erőt merítve az is kötelessége, hogy leleplezze a hamis antropológiákat, hogy visszaszerezze az ideológiai folyamatok által elorzott értékeket és föltárja az igazságot. Elismételheti az Apostollal együtt: „Azért fáradozunk és küzdünk, mert bízunk az élő Istenben, aki minden embernek Üdvözítője, kivált a hívőnek” (1Tim 4,10).

A püspök tevékenységét tehát az a bátorság jellemzi, ami a Szentlélek tevékenységének a gyümölcse (vö. ApCsel 4,31). Így tehát, amikor önként elindul hirdetni Jézus Krisztust, s bizakodva és bátran vállalja küldetését, pontifex lesz, valóban „híddá” lesz minden ember felé. A pásztor szeretetével megy keresni a bárányokat, Jézust követve, aki mondta: „Más juhaim is vannak, melyek nem ebből az akolból valók, azokat is ide kell vezetnem; hallgatni fognak a szavamra, és egy nyáj lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

Szent II. János Pál pápa: Ut unum sint enciklika

18. Fölidézve a gondolatot, melyet XXIII. János pápa a zsinat megnyitásakor fejtett ki,[40] az ökumenizmusról szóló nyilatkozat az állandó megújulás elemei közé sorolja a tanítás előadásának módját. Ebben az összefüggésben nem a hitletétemény módosításáról, a dogmák jelentésének változtatásáról, a lényeges szavak kiiktatásáról, az igazságnak a kor ízléséhez való igazításáról vagy – azzal a hamis megindoklással, hogy ma már érthetetlenek – a Credo bizonyos ágazatainak törléséről van szó. Az Isten akarta egység csak a kinyilatkoztatott hit tartalmának egészéhez való közös ragaszkodásban valósítható meg. A kompromisszum hit dolgában ellentmondásban áll Istennel, aki az Igazság. Krisztus Testében, aki „út, igazság és élet” ki tarthatna törvényesnek az igazság árán létrehozott kiengesztelődést? A vallásszabadságról szóló Dignitatis humanae zsinati nyilatkozat az emberi méltóságnak tulajdonítja az igazság – „főleg Istenre és az ő Egyházára vonatkozó” – keresését és a ragaszkodást az igazság követelményeihez. Olyan „együttlét”, mely elárulná az igazságot, ellentétben állna tehát a közösséget följajnló Isten természetével és a minden emberi szív legmélyén lakó igazság követelményével.

2.3. Liturgikus nézőpont

2.3.1. Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

Az *evangéliumban* (Jn 14,1-12) Jézus elmondja, helyet készít tanítványainak az Atya házában. Az égi hazába jutás reménye hangzik fel az *egyetemes könyörgésekben*: a bevezetőben elhangzik, hogy Jézus Krisztus lakást készített számunkra is az Atya házában, majd az ötödik és a záró könyörgésben is megmutatkozik az égi haza reménye és az erre irányuló kérés.

Az áldozás utáni könyörgés szintén ennek a reménynek ad hangot:

„Kérünk, Istenünk, légy irgalmas a te népedhez, és minket, akiket a mennyei misztériumokba beavattál, vezess át a régiből az új életbe.”

Az Atya, akinek házában Jézus helyet készített számunkra, isteni élete részeseivé tett minket: ennek ad hangot a *felajnló könyörgés* is.

Ebben az evangéliumban hangzik el Jézustól az, hogy „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem juthat el az Atyához, csak általam.” – ez hangzik el az evangéliumot felvezető *alleluja versben* is (Jn 14,6).

Jézus azt mondja, aki hisz benne, ugyanazon, sőt még nagyobb tetteket is végre tud hajtani, mint amiket ő vitt végbe e földön. Ehhez kapcsolható a *kezdőének* tartalma:

„Az Úrnak új dalt énekeljétek, mivelhogy csodákat művelt, tudtul adta hűségét a nemzeteknek, alleluja.” (Zsolt 97,1-2).

A nagy tettek véghezvitele és az isteni kiválasztottság a szentleckében is megjelenik (1Pét 2,4-9). A szentlecke továbbá a Krisztusban való hit szerepét illetően is kapcsolódik az evangéliumhoz: „ő, mivel hisztek benne, a dicsőségetekre válik”. Ezekhez a gondolatokhoz kapcsolható az olvasmány az ApCsel-ből (6,1-7), mely szakaszban a hagyomány a diakonátus eredetét látja.¹

Szintén a hitből fakadó nagy tetteket hirdeti az *áldozási ének*, az evangéliumi szakaszhoz hasonlóan János evangéliumának jézusi szavaival: „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz”. (Jn 15,15).

2.3.2. Liturgikus énekek

Gitáros énekek:

Sillye Jenő: Te vagy az Út, az Igazság

<https://www.youtube.com/watch?v=H2FISJctntU>

Mutasd meg nekünk az Atyát

<https://www.youtube.com/watch?v=EYA21MF6oZ4>

Ő az Út, az Élet

https://www.youtube.com/watch?v=pMefF_nKk0I

2.4. Pedagógiai nézőpont

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

Tandori Dezső: A Klee-Milne vázlatkönyvbe

Elindulunk most szelíd tájakon,
Nem is akarunk másfélékhez érni.
Rímhelyzet jön: megnyugtató a régi,
Mindig megújítható alkalom.

Hová is tartunk; kell-e mondanom.
Egy zökkenőmár volt: egy átkelési
Helyen; ilyen: két versszak közt a résnyi
Fehér folyó — máris mutathatom.

Megyünk, szelíd barátaink, Te és én,
Velünk-támadt útjelekre ügyelve
Megyünk : örökmedvéink, Te meg én.

Hogy eddig hol voltunk? Az elején!
Most itt bóklászunk erre-valamerre.
S a végén hol ... ? A végén hol! A végén.

http://adattar.vmmi.org/cikkek/10915/hid_1976_07-08_11.pdf

Sárközi György: Ész és szív

1

Mit használ, ha tudod csodalények s régi világok
Titkát és a híres bölcsek arany szavait?
A legfőbb szeretet nélkül siri csarnok a lelked,
Hol komoran tartod s bámulod önkoponyád.

2

Ifjúi homlokomat ráncolva, mogorva szavakkal
Mondtam: Tágas az ész, tán belefér a világ...
S büszke szemem fölvetve a csillagos égi mezőre,
Hirtelen éreztem, mint szorul össze szívem.

3

Minden igazság magva belé van vetve szivedbe
S rejtekező csiraként várja a nap sugarát,
Ám te dohos foliánsaidat pörgetve sebessen
Versz szelet és megölnöd gyenge csirád odabenn.

4

Nem leled értelmét a világnak: ezernyi szilánkra
Zúzott régi tükör, zúrzavar, ősi homály.
Egykor majd belátsz ragyogó üvegébe, de akkor
Földेरülő titkát már sose mondhatod el.

Forrás: [http://www.ppek.hu/konyvek/Innen es tul 1.pdf](http://www.ppek.hu/konyvek/Innen_es_tul_1.pdf)

2.4.3. Evangélium témáját tantörténet

Bruno Ferrero – Az üres szék

Egy idős ember súlyosan megbetegedett... A plébánosa elment hozzá, hogy meglátogassa otthonában. A szobába lépve szeme egy üres széken akadt meg, amely szokatlanul állt ott a beteg ágya mellett. Meg is kérdezte a beteget, mire kell neki az az üres szék.

A beteg elmosolyodott, majd gyenge hangon válaszolt:

- Azt szoktam képzelni, hogy Jézus ül a széken.

Vele beszélgettem most is, mielőtt ön bejött hozzám... Hosszú éveken át nehézségeim voltak az imádsággal. Egyszer aztán az egyik barátom megmagyarázta, hogy az imádság nem más, mint beszélgetés Jézussal. Ezért hozzászoktam, hogy azt képzelem, Jézus ül a széken velem szemben.

Vele beszélgetek, s várom, mit válaszol szavaimra. Azóta semmi nehézségem nincs az imádkozással.

Néhány nap múlva az öregember lánya csengetett a plébánián. Azért jött, hogy a szomorú hírt közölje a plébánossal: meghalt az édesapja.

Elmondta:

- Egy-két órára magára kellett hagynom. Mire visszamentem hozzá, már halott volt. A feje arra az üres székre támasztva nyugodott, aminek állandóan ott kellett lennie az ágya mellett.

Forrás: <http://www.hotdog.hu/minden-ami-aktualis/mesek-tortenetek/bruno-ferrero-az-ures-szek>

Bruno Ferrero - Az anyóka, aki Istent várta

Élt egyszer egy idős asszony, aki nap, mint nap hosszú órákon keresztül alázatosan imádkozott. Egy nap Isten hangját hallotta, aki így szólt hozzá:

- Ma eljövök, és meglátogatlak téged.

Képzeljétek csak el, micsoda örömet és büszkeséget érzett az asszony. Csinosítani kezdte otthonát, kitakarított, tésztát gyúrt és süteményt sütött. Aztán felvette a legjobb ruháját, és várni kezdte az Úr érkezését.

Egy kis idő múltán valaki kopogtatott az ajtaján. Az anyóka sietett, hogy ajtót nyisson. De csak a szomszédasszony volt, aki egy kis sót akart kölcsön kérni. Az Anyó elküldte:

- Az Isten szerelmére, azonnal menj innen, most nincs időm erre a butaságra! Istent várom az otthonomba! Na, menj már!- és becsapta a megbántott asszony orra előtt az ajtót.

Kicsit később megint kopogtattak. Az asszony megnézte magát a tükörben, megigazította a ruháját és futott az ajtót nyitni. De ki volt az? Egy óriási kabátot viselő kisfiú, aki gombokat és szappant árult fillérékért. Az öregasszony így tört ki:

-A Jóistent várom. Nincs egy csepp időm se. Gyere vissza máskor!- és a gyerek orrára csapta az ajtót.

Azután megint kopogtattak. Az öreganyó kinyitotta az ajtót, és egy rongyos, sápadt öregembert látott maga előtt. Egy szelet kenyeret, legyen akár száraz is... és ha

megengedné, hogy egy pillanatra megpihenjek a lépcsőjén... - kérte könnyörögve az öreg.

Ó, ne! Hagyj békén! Istent várom! És takarodj le a lépcsőmről! - mondta bosszúsan az öregasszony.

A szegény ember sántikálva odébbállt, az öreganyó pedig visszatért és várta az Istent. Teltek az órák és a nap nyugovóra tért. Eljött az este és Isten nem érkezett meg. Az asszony mélyen csalódott. Végül úgy döntött, hogy nyugovóra tér.

Furcsamód rögtön elaludt és álmodni kezdett. Álmában megjelent neki a Jóisten és ezt mondta:

- Ma háromszor jöttem el hozzád, és te háromszor utasítottál el.

Forrás: <http://www.plebania.net/gyerekszoba/?op=viewmese&id=395>

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

- Mennyire járok a helyes úton?
- Mi az igazság?
- Mi az élet?
- Mi az út?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Istenünk, te megváltottál és gyermekeiddé fogadtál bennünket. Tekints jóságosan szeretett fiaidra, és vezess el minket, Krisztusban hívőket az igazi szabadságra és a mennyei dicsőségbe. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen.

Szerzetesi közösségek imája:

Irgalmas Jézusom, ha útként Általad, igazságban Veled jutok az életre Tebeléd, akkor Téged sehogyan se megkerülve válok Hozzád hasonlónak. Kegyelmeből használjon eszközként engem is az Atya, hogy szavaim és tetteim ne magamtól, hanem az Ő szent akaratából fakadjanak. Bármi jót teszek, Ő belőle induljon; bármit tűrök keserűséggel, az Ő elfogadásával tűrjem. Így készítsd elő kérlek helyemet a mennyei hazában! Ámen.

Vianney Testvérek

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz: „Aki engem lát, az látja az Atyát is.” /Jn 14,9/
(forrás: Pécsi Egyházmegye, Székesegyház)

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

– Jézus Krisztus nekem is helyet készített Atyja országában.

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Isten parancsait és törvényeit megtartva eljussak az Ő országába.
- Igazi hazámnak tekintem -e Isten országát?